

CO₂, Xarxa Natura i Biomassa Forestal: *Són compatibles?*

Durant els darrers anys el mercat de drets de CO₂ ha estat poc menys que poc operatiu, en part degut a que la majoria d'empreses afectades per aquesta regulació, se'ls regalaven els drets que necessitaven, de manera que només havien de cercar una petita quantitat addicional en cas que decidissin créixer (ho podien fer la via d'adquisició de drets de CO₂ a la borsa de drets, o bé mitjançant "l'estalvi" d'emissions). El resultat fins ara havia estat unes cotitzacions baixes a la borsa de drets, lluny de les 50-100 €/tona de CO₂ que es consideren necessàries per impulsar el procés.

Ara la Unió Europea ha apostat per impulsar el mercat de drets de CO₂ (i assolir uns preus mínims dels drets dins del rang esperat), per això forçarà diverses mesures, dins del que s'ha anomenat Paquet Energia-Clima:

1. S'estableix una reducció del 20% de les emissions de CO₂ fins el 2020 (amb independència del que faci la resta del món), si a més a més tinguéssim un acord internacional llavors la reducció aniria fins el 30%. Això implicarà una reducció dels drets de CO₂ objecte de negociació i per tant un encariment dels drets.
2. Es revisa la directiva del Mercat Europeu de drets d'emissió de la següent forma:
 - ❑ Es busca crear un mercat únic de drets d'emissió (fins ara cada país tenia el seu, la mesura pretén dinamitzar el mercat de drets en afegir-hi operadors que compren i venen).
 - ❑ Al sector elèctric ja no se li regalaran els drets, hauran de cercar a la subhasta el 100% dels mateixos des del principi. Es preveu que n'augmenti la demanda i per tant el preu.
 - ❑ S'afegeixen més sectors als ja obligats a tenir drets d'emissió (químic, aviació i alumini) – novament es preveu que això n'augmenti la demanda i per tant el preu. La inclusió es realitzarà donant un percentatge de drets gratuïts inicial (80%) que es reduirà progressivament fins el 0%.
 - ❑ Es crea un fons amb els diners obtinguts de la subhasta de drets, els diners dels quals queden en un 50% a lliure disposició per als Estats (es pretén així una màxima implicació dels estats en la dinamització del procés).
3. La nova directiva de les energies renovables que preveu:
 - ❑ Reducció d'un 10% d'emissions dels diferents sistemes de transport per a l'any 2020, això es pot fer amb la substitució de carburants, això no obstant només es prioritzarà els biocombustibles d'origen cel·lulòsic que no competeixen amb les matèries primeres bàsiques per a l'alimentació humana (cereals). Això fa preveure també un augment de la destinació de material cel·lulòsic per a l'obtenció de biocombustible.

Com veiem, Europa està apostant per la substitució progressiva dels derivats del petroli per altres fonts d'energia. Conscients que la suma de la totalitat d'energies renovables més l'energia nuclear avui en dia no és suficient, s'ha apostat en bona mesura per potenciar l'obtenció de l'energia a partir de la biomassa, especialment la forestal, sistema que ja s'aplica amb força èxit a bona part dels països del nord d'Europa, allà dita gestió (mecanitzada per cert) s'entén com una part més de la gestió de les masses forestals, i fets tant normals com la tria i selecció de les espècies que es plantaran per al seu aprofitament, les dimensions de l'aprofitament, l'obertura de vials per l'aprofitament, etc, no es veuen de cap manera com un problema ambiental, motiu pel qual tampoc plantegen un problema als espais Xarxa Natura 2000.

Així, mentre que **les polítiques** endegades per Europa i gairebé mig món, en relació al canvi climàtic (i en particular les **relacionades amb l'aprofitament de la biomassa forestal**) **poden suposar per al sector primari una oportunitat única per fer rendibles els aprofitaments dels boscos**, i a l'hora una contribució significativa per solucionar el problema dels incendis forestals, ens trobem que la manera com s'aplicarà a casa nostra la directiva aus i de la directiva hàbitat (Xarxa Natura 2000), pot fer inviable que a Catalunya es pugui fer un veritable aprofitament forestal que ens permeti reduir el risc d'incendi alhora que contribuïm amb una font d'energia renovable.

Catalunya té catalogades com a Xarxa Natura 2000 bona part de les seves superfícies boscoses, i les que no ho han estat probablement les hi trobarem al Pla de Connectors Ecològics. Això no obstant, encara avui ningú no té clar la magnitud de les afectacions que aquestes catalogacions comportaran sobre les propietats.

Malauradament això **comporta una inseguretad jurídica** que s'afegeix als majors costos operatius que ja en l'actualitat han estat detectats:

- ❑ Limitacions temporals als treballs lligades a la preservació dels hàbitats (sens perjudici de les lligades al risc d'incendis).
- ❑ Majors dificultats a l'hora de tramitar els permisos, i major càrrega burocràtica.
- ❑ Condicionants lligats a avaluacions ambientals en camins i d'altres infraestructures.
- ❑ Condicionament de les espècies forestals que es poden plantar.
- ❑ I tot això sense tenir en compte aquelles restriccions que puguin venir com a conseqüència de l'aprovació dels plans d'usos i gestió o bé de l'aparició de noves espècies i hàbitats a protegir.

Un dels majors interrogants neix de la necessitat que tindrà el sector forestal de mecanitzar-se cada cop més, i en particular si d'extreure biomassa estem parlant.

Avui dia ningú no garanteix que una superfície forestal inclosa a la Xarxa Natura 2000 podrà fer (sense por a ser denunciat per delictes ambientals), una extracció de biomassa forestal a fi de proveir una central elèctrica de biomassa.

Val a dir que el temor no és baladí, els propietaris rurals ja saben que per un simple canvi de cultiu en una ZEPA (en aquest cas fou de cereal a vinya) s'activen les denúncies ambientals i la fiscalia. Així estant, ens cal pensar que succeirà quan entrin les màquines al bosc.

Esperem que a ningú no se li acudeixi suggerir que aquesta extracció s'ha de realitzar manualment o amb animals de càrrega, tot seleccionant on cal trepitjar o si escau quina mota cal deixar per a retratar. Tots entenem que estem parlant d'empreses forestals competitives, situades en l'entorn d'aquest segle, i com no, que utilitzin maquinària que permeti uns preus finals ajustats tot desenvolupant aquest nínxol de negoci que no és altre que el del subministrament de matèria primera per la generació d'energia renovable, al torn que es minimitza el risc d'incendi mitjançant la reducció de la càrrega de combustible.

Europa es prepara per una revolució que, de retruc, pot dinamitzar el sector forestal:

El repte d'afrontar noves estratègies en relació al canvi climàtic.

Esdevindrà la Xarxa Natura 2000 una càrrega difícil per al Medi Ambient?